

Зачин

Край лукомор'я дуб зелений,
Ланцюг на ньому золотий.
Щодень круг дуба Кіт учений
Ступає, наче вартовий.
Праворуч йде — пісні співає,
Ліворуч — казку муркотить.
Там в хащах лісовик блукає
І мавка на гіллі сидить.
На переплутаних стежинках
Сліди небачених страхить.
На лапках курячих хатинка
Без вікон, без дверей стоїть.

Опівночі, як місяць сяє,
Раптово море відступає:
На мокрий берег із глибин
Рушає легенів загін.
І до ранкової зорі
Там тридцять три богатирі
Несуть довічний свій дозор,
І з ними дядько Чорномор.
Іван-царевич мимохідь
Бере в полон царя чужинців.
Там смерть Кошчесьу ведмідь
Пильнує в кришталевій скриньці.

У хижці, серед диких скель,
Примари, з ранку і до ранку,
Катують безутішну бранку:
Її за тридев'ять земель

Заніс чаклун, споївши зіллям,
Украв, лихий, під час весілля!
Там ступа з Бабою Ягою
Тиняється сама собою.
Скупий Кошій тремтить над златом,
Триглавий Змій ворожку свата...

Химерний світ, прадавня Русь!
Її збагнути не берусь,
Хоч там не раз, не два бував,
Кота млинцями частував,
З ним сьорбав юшку гарбузову.
А Кіт, як в гуморі буває,
Свої казки розповідає.
Одну з них я запам'ятав
І переклав на рідну мову.

Билиця перша

Відлуння стародавніх справ,
Легенди пращурів забутих...

Престольний град колись стояв
На берегах Дніпра-Славути.
Князь Володимир — Красне Сонце
З боярами бенкетував
(довіру до народу мав,
тому сидів без охоронців).
Синів та друзів обнімав,
Пив мед з посрібленого дзбану,
Дочку найменшу віддавав
У жони юному Руслану.

Трапезували предки наші
Не під солоні огірки:
Лилось пінніше пиво в чаші
І медом повнилися чарки.
Столи завалені коржами,
Балабушками, вергунами¹.
Весільний дивень² серед них
Був наче радісний жених!

.....

¹ Балабушки, вергуни — весільні обрядові вироби з тіста.

² Дивень — обрядовий хліб, що випікався на весілля.

Якщо дивень рум'яний та пишний — життя подружжя буде щасливим.

Він на тарелі берестяній
В стрічках і шишках золотих —
Високий, пишний та рум'яний,
Мов оберіг для молодих.

Неподалік котли кипіли,
Щось булькотіло і пеклось.
Спітнілі кухарі варили
Усе, що їлось і пилось.
Все парувало та шкварчало:
Зубці¹, кров'янка, добре сало,
Куліш, потапці² та хляки³,
Драглі⁴, ковбаси, пиріжки,
Перепічки і завиванці⁵,
Гречаники та галушки,
Нам'яті з перцем потрушки
І галичанська сіль в солянці.
На довгих тарілках кленових
Спливали жиром спичаки⁶.
Натерті з хріном буряки
Покрили велетнів пудових.
Вареники в макітрах мліли,
Стояли поставці⁷ рядком,
Пузаті глеки з кисляком
І паляниці сніжно-білі.

Куріпки смажені, індики
З гірчицею та часником.

¹ Зубці — одна з найдавніших страв, що готувалась з пророщених зерен ячменю.

² Потапці — підсмажений хліб, грінки.

³ Хляки — баранячий шлунок, натертий часником і начинений відвареним пшоном.

⁴ Драглі — різновид холодцю.

⁵ Завиванці — крученики.

⁶ Спичак — дніпровський осетер.

⁷ Поставець — посуд для пиття, жбанець.